

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ
ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ**

των μειονοτήτων από τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις και συνεπώς γενικότερα η επικύρωση και η καλόπιστη εφαρμογή της από τις κρατικές αρχές, κι από την άλλη η μετριοπάθεια και η καλή πίστη στη χρήση των δικαιωμάτων τους από τις μειονότητες.

Η κρατική κυριαρχία δεν μπορεί να σημάνει την καταπίεση των μειονοτήτων, αλλά ούτε και η προστασία των μειονοτήτων να οδηγήσει στον διαμελισμό των Κρατών. Σ' αυτόν τον τομέα, όπως και σε τόσους άλλους, παν μέτρον άριστον.

Σήμερα, πάντως, αυτό το Συνέδριο προχώρησε θετικά στη μελέτη και την αποσαφήνιση της Σύμβασης-πλαισίου, του περιεχομένου της και των προβλημάτων της. Αποτέλεσε ασφαλώς μια ουσιαστική βάση για το ξεκίνημα της εφαρμογής της. Ας ευχηθούμε λοιπόν να μπορέσει να συμβάλει στην πληρέστερη αναγνώριση των δικαιωμάτων και στη βελτίωση των συνθηκών διαβιώσεως των μελών των μειονοτήτων, καθώς και στην αρμονική εξέλιξή τους στο πλαίσιο όπου τους έταξε η Ιστορία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ*

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και τα^ξάλλα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο[†]

Θεωρώντας ότι σκοπός τδυ Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η πραγματοποίηση στενότερης ενότητας μεταξύ των μελών του για την προάσπιση και ανάπτυξη των ιδεωδών και των αρχών που αποτελούν την κοινή κληρονομιά τους[‡].

Θεωρώντας ότι ένα από τα μέσα για την επίτευξη αυτού του σκοπού είναι η προάσπιση και η ανάπτυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών[§]

Επιθυμώντας να δώσουν συνέχεια στη Διακήρυξη των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων των Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που υιοθετήθηκε στη Βιέννη στις 9 Οκτωβρίου 1993.

Αποφασισμένα να προστατεύσουν την ύπαρξη των εθνικών μειονοτήτων στην επικράτεια του καθενός[¶]

Θεωρώντας ότι οι ανακατατάξεις της ευρωπαϊκής ιστορίας απέδειξαν ότι η προστασία των εθνικών μειονοτήτων είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα, την εμπέδωση της δημοκρατίας και την ειρήνη της πείρου^{||}

* Οι υπεύθυνοι έκδοσης ευχαριστούν τη μεταφράστρια Κυρία Νατάσα Λαδοπούλου για τη σημαντική συμβολή της στην ελληνική απόδοση του κειμένου της Σύμβασης-πλαίσιου.

Θεωρώντας ότι μία πλουραλιστική και αληθινά δημοκρατική κοινωνία οφείλει όχι μόνο να σέβεται την εθνοτική, πολιτιστική, γλωσσική και θρησκευτική ταυτότητα κάθε προσώπου που ανήκει σε εθνική μειονότητα, αλλά και να δημιουργεί συνθήκες τέτοιες που να επιτρέπουν την έκφραση, τη διαφύλαξη και την ανάπτυξη αυτής της ταυτότητας.

Θεωρώντας ότι η δημιουργία κλίματος ανεκτικότητας και διαλόγου είναι απαραίτητη ούτως ώστε η πολιτιστική πολυμορφία να αποτελέσει πηγή και παράγοντα εμπλούτισμού, όχι διχασμού, κάθε κοινωνίας.

Θεωρώντας ότι η ανάπτυξη ανεκτικής και ακμαίας Ευρώπης δεν εξαρτάται μόνο από τη συνεργασία ανάμεσα στα Κράτη, αλλά βασίζεται επίσης στη διασυνοριακή συνεργασία φορέων τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης που σέβεται το Σύνταγμα και την εδαφική ακεραιότητα κάθε Κράτους.

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα Πρωτόκολλά της.

Λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές με την προστασία των εθνικών μειονοτήτων δεσμεύσεις που περιέχονται στις Συμβάσεις και τις Διακηρύξεις των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και στα κείμενα της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, ιδιαίτερα σε εκείνο της Κοπεγχάγης, της 29ης Ιουνίου 1990.

Αποφασισμένα να ορίσουν τις αρχές που πρέπει να γίνουν σεβαστές και τις υποχρεώσεις που αυτές συνεπάγονται προκειμένου να διασφαλισθεί στο εσωτερικό των Κρατών μελών και των άλλων Κρατών που θα γίνουν Μέρη του παρόντος κειμένου, η αποτελεσματική προστασία των εθνικών μειονοτήτων, καθώς και των δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων που ανήκουν σε αυτές σύμφωνα με τις αρχές του κράτους δικαίου, της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής κυριαρχίας.

Αποφασισμένα να θέσουν σε εφαρμογή τις αρχές που διατυπώνονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο μέσω εθνικών νομοθεσιών και κατάλληλων κυβερνητικών πολιτικών.

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Ι

Άρθρο 1

Η προστασία των εθνικών μειονοτήτων και των δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων που ανήκουν στις μειονότητες αυτές αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ως τέτοια, εμπίπτει στο πεδίο της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 2

Οι διατάξεις της παρόντας Σύμβασης-πλαισίου θα εφαρμοσθούν με καλή πίστη, πνεύμα κατανόσης και ανεκτικότητας, καθώς επίσης με σεβασμό των αρχών της καλής γειτονίας, των φιλικών σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών.

Άρθρο 3

- 1 Κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα έχει το δικαίωμα να επιλέγει ελεύθερα εάν θα αντιμετωπίζεται ή όχι βάσει αυτής του της ιδιότητας και καμμία δυσμενής επίπτωση δεν μπορεί να προκύψει από την επιλογή αυτή ή από την άσκηση των συναφών δικαιωμάτων.
- 2 Τα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες μπορούν, ατομικά καθώς και από κοινού, να ασκούν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που απορρέουν από τις αρχές που εξαγγέλλονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.

ΜΕΡΟΣ II

Άρθρο 4

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να εγγυηθούν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα ισότητας ενώπιον του νόμου και ίσης

προστασίας από το νόμο. Από την άποψη αυτή, οποιαδήποτε διάκριση που βασίζεται στη συμμετοχή σε εθνική μειονότητα απαγορεύεται.

- 2 Τα Μέρη δεσμεύονται, εφόσον συντρέχει λόγος, να υιοθετήσουν κατάλληλα μέτρα για την προαγωγή πλήρους και πραγματικής ισότητας, σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ζωής, μεταξύ των προσώπων που ανήκουν σε εθνική μειονότητα και αυτών που ανήκουν στην πλειονότητα. Για το σκοπό αυτό, τα Μέρη λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν τα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες.
- 3 Τα μέτρα που υιοθετούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν θεωρούνται πράξεις διάκρισης.

Άρθρο 5

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να καλλιεργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες που θα επιτρέψουν στα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες να διατηρήσουν και να αναπτύξουν τον πολιτισμό τους, καθώς και να διαφυλάξουν τα κυριότερα στοιχεία της ταυτότητάς τους που είναι η θρησκεία, η γλώσσα, οι παραδόσεις και η πολιτιστική τους κληρονομιά.
- 2 Χωρίς να θίγονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της γενικής πολιτικής τους για την κοινωνική ένταξη, τα Μέρη απέχουν από κάθε πολιτική ή πρακτική που τείνει προς αναγκαστική αφομοίωση των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες και προστατεύουν τα πρόσωπα αυτά από κάθε δραστηριότητα που έχει ως στόχο τέτοιου είδους αφομοίωση.

Άρθρο 6

- 1 Τα Μέρη θα μεριμνήσουν για την προώθηση πνεύματος ανεκτικότητας και διαπολιτισμικού διαλόγου, δύνας και για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την ενθάρρυνση του αμοιβαίου σεβασμού και της αλληλοκατανόησης, καθώς και της συνεργασίας ανάμεσα σε όλα τα πρόσωπα που ζουν στο έδαφός τους, ανεξαρτήτως της εθνοτικής, πολιτιστικής, γλωσσικής ή θρησκευτικής τους ταυτότητας, κυρίως

στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

- 2 Τα Μέρη δεσμεύονται να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των προσώπων που θα μπορούσαν να είναι θύματα απειλών ή πράξεων διάκρισης, εχθρότητας ή βίας, λόγω της εθνοτικής, πολιτιστικής, γλωσσικής ή θρησκευτικής τους ταυτότητας.

Άρθρο 7

Τα Μέρη θα μεριμνήσουν ώστε να διασφαλίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα, τα δικαίωματα της ειρηνικής συνάθροισης και του συνεταιρισμού, την ελευθερία έκφρασης και την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

Άρθρο 8

Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να εκδηλώνει τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις του, καθώς επίσης και το δικαίωμα να ιδρύει θρησκευτικούς φορείς, οργανώσεις και ενώσεις.

Άρθρο 9

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν ότι το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης κάθε προσώπου που ανήκει σε εθνική μειονότητα συμπεριλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών στη γλώσσα της μειονότητας, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Κατά την πρόσβαση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα Μέρη θα μεριμνήσουν, στο πλαίσιο του νομοθετικού τους συστήματος, ούτως ώστε τα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνική μειονότητα να μην υπόκεινται σε διακρίσεις.
- 2 Η πρώτη παράγραφος δεν εμποδίζει τα Μέρη να υπάγουν τις επιχειρήσεις ραδιοφώνου, τηλεόρασης ή κινηματογράφου σε καθεστώς χορήγησης αδειών λειτουργίας, χωρίς διακρίσεις και βασισμένο σε αντικειμενικά κριτήρια.
- 3 Τα Μέρη δεν παρεμποδίζουν τη δημιουργία και τη χρήση εντύπων

μέσων από πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες. Στο νομικό πλαίσιο που διέπει τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, μεριμνούν, στο μέτρο του δυνατού και λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της πρώτης παραγράφου, ούτως ώστε να παρέχεται στα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες η δυνατότητα δημιουργίας και χρήσης δικών τους μέσων μαζικής ενημέρωσης.

- 4 Στο πλαίσιο του νομοθετικού τους συστήματος, τα Μέρη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν την πρόσβαση των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, με σκοπό να προάγουν την ανεκτικότητα και να επιτρέπουν τον πολιτισμικό πλουραλισμό.

Άρθρο 10

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να χρησιμοποιεί ελεύθερα και χωρίς εμπόδια τη μειονοτική του γλώσσα, τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά, προφορικά ή γραπτά.
- 2 Στις γεωγραφικές περιοχές οπομαντικής ή παραδοσιακής εγκατάστασης προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, εφόσον τα πρόσωπα αυτά το ζητήσουν και η σχετική αίτηση ανταποκρίνεται σε πραγματική ανάγκη, τα Μέρη θα προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν στο μέτρο του δυνατού, συνθήκες τέτοιες που να επιτρέπουν τη χρήση της μειονοτικής γλώσσας στις σχέσεις των πρόσωπων αυτών με τις διοικητικές αρχές.
- 3 Τα Μέρη δεσμεύονται να εγγυηθούν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να πληροφορείται, το συντομότερο δυνατό και σε γλώσσα την οποία κατανοεί, τους λόγους σύλληψής του, τη φύση και την αιτία της εναντίον του κατηγορίας, καθώς και το δικαίωμα να υπερασπισθεί τον εαυτό του στη γλώσσα αυτή, με τη δωρεάν συνδρομή διερμηνέα, εάν χρειασθεί.

Άρθρο 11

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανή-

κει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το επίθετό του (το πατρώνυμό του) και τα ονόματά του στη μειονοτική γλώσσα, καθώς και το δικαίωμα της επίσημης αναγνώρισής τους, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το νομικό τους σύστημα.

- 2 Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να εκθέτει σε δημόσια θέα πινακίδες, επιγραφές και άλλες πληροφορίες ιδιωτικού χαρακτήρα στη μειονοτική του γλώσσα.
- 3 Στις περιοχές που κατοικούνται παραδοσιακά από σημαντικό αριθμό προσώπων που ανήκουν σε εθνική μειονότητα, τα Μέρη, στο πλαίσιο του νομοθετικού τους συστήματος, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των συμφωνιών τους με άλλα Κράτη και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες τους, προσπαθούν να αναγράφουν τις τοπικές παραδοσιακές ονομασίες, τα ονόματα δρόμων καθώς και άλλες τοπογραφικές ενδείξεις που απευθύνονται στο κοινό, και στη μειονοτική γλώσσα, εφόσον υπάρχει επαρκής ζήτηση για τέτοιου είδους ενδείξεις.

Άρθρο 12

- 1 Εάν είναι απαραίτητο, τα Μέρη λαμβάνουν μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης και της έρευνας για να προάγουν τη γνώση για τον πολιτισμό, την ιστορία, τη γλώσσα και τη θρησκεία των εθνικών τους μειονήτων, αλλά και της πλειονότητας.
- 2 Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη προσφέρουν ιδίως δυνατότητες κατάρτισης στους διδάσκοντες και πρόσθιασης στα σχολικά εγχειρίδια και διευκολύνουν τις επαφές μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών διαφορετικών κοινοτήτων.
- 3 Τα Μέρη δεσμεύονται να προάγουν την ισότητα ευκαιριών όσον αφορά την πρόσθιαση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης για τα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες.

Άρθρο 13

- Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού τους συστήματος, τα Μέρη αναγνωρίζουν στα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα να δημιουργούν και να διαχειρίζονται τα δικά τους ιδιωτικά ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν συνεπάγεται καμμία οικονομική υποχρέωση για τα Μέρη.

Άρθρο 14

- Τα Μέρη δεσμεύονται να αναγνωρίσουν σε κάθε πρόσωπο που ανήκει σε εθνική μειονότητα το δικαίωμα εκμάθησης της μειονοτικής του γλώσσας.
- Στις γεωγραφικές περιοχές σημαντικής ή παραδοσιακής εγκατάστασης προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, εάν υπάρχει επαρκής ζήτηση, τα Μέρη προσπαθούν, στο μέτρο του δυνατού και στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού τους συστήματος, να διασφαλίσουν στα πρόσωπα που ανήκουν σε αυτές τις μειονότητες τη δυνατότητα εκμάθησης της μειονοτικής γλώσσας ή της διδασκαλίας τους στη γλώσσα αυτή.
- Η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου τίθεται σε εφαρμογή χωρίς να θίγεται η εκμάθηση της επίσημης γλώσσας ή η διδασκαλία που πραγματοποιείται στη γλώσσα αυτή.

Άρθρο 15

Τα Μέρη δεσμεύονται να δημιουργήσουν τις απαραίτητες συνθήκες για την αποτελεσματική συμμετοχή των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες στην πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ζωή καθώς επίσης και στα κοινά, ιδίως δε στις υποθέσεις που τα αφορούν.

Άρθρο 16

Τα Μέρη απέχουν από τη λίψη μέτρων τα οποία, μεταβάλλοντας την

πληθυσμιακή αναλογία σε μία γεωγραφική περιοχή όπου κατοικούν πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, αποσκοπούν να πλήξουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που απορρέουν από τις αρχές που υιοθετεί η παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.

Άρθρο 17

- 1 Τα Μέρη δεσμεύονται να μην εμποδίζουν το δικαίωμα των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες να αποκτούν και να διατηρούν ελεύθερα και ειρηνικά επαφές πέραν των συνόρων με πρόσωπα που βρίσκονται μόνιμα σε άλλα Κράτη, κυρίως με αυτά με τα οποία έχουν κοινή εθνοτική, πολιτιστική, γλωσσική ή θρησκευτική ταυτότητα ή πολιτιστική κληρονομιά.
- 2 Τα Μέρη δεσμεύονται να μην παρακωλύουν την άσκηση του δικαιώματος των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες να συμμετέχουν στις δραστηριότητες μη κυβερνητικών οργανώσεων, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Άρθρο 18

- 1 Εάν είναι απαραίτητο, τα Μέρη θα προσπαθήσουν να συνάψουν διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες με άλλα Κράτη, ιδίως με τα γειτονικά, ώστε να διασφαλίσουν την προστασία των προσώπων που ανήκουν στις ενδιαφερόμενες εθνικές μειονότητες.
- 2 Εάν συντρέχει λόγος, τα Μέρη θα λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να ενθαρρύνουν τη διασυνοριακή συνεργασία.

Άρθρο 19

Τα Μέρη δεσμεύονται να σεβασθούν και να εφαρμόσουν τις αρχές που περιέχονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο υιοθετώντας, εάν είναι αναγκαίο, μόνο τους περιορισμούς, ή τις παρεκκλίσεις εκείνες που προβλέπονται στα διεθνή νομικά κείμενα, κυρίως δε στη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και στα Πρωτόκολλά της, στο μέτρο που σχετίζονται με τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που απορρέουν από τις αρχές αυτές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Άρθρο 20

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που απορρέουν από τις αρχές που εξαγγέλλονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαισίο, τα πρόσωπα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες σέβονται την εθνική νομοθεσία και τα δικαιώματα των άλλων, ιδίως δε των προσώπων που ανήκουν στην πλειονότητα ή σε άλλες εθνικές μειονότητες.

Άρθρο 21

Καμμία από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε να συνεπάγεται οποιοδήποτε δικαίωμα για κάποιο άτομο να επιδοθεί σε δραστηριότητα ή να εκτελέσει πράξεις αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου και κυρίως την κυριαρχική ισότητα, την εδαφική ακεραιότητα και την πολιτική ανεξαρτησία των Κρατών.

Άρθρο 22

Καμμία από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου δεν μπορεί να ερμηνευθεί έτσι ώστε να περιορίζει ή να θίγει τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες οι οποίες αναγνωρίζονται ενδεχομένως από τη νομοθεσία οποιουδήποτε Μέρους ή από άλλη Σύμβαση στην οποία αυτό είναι συμβαλλόμενο μέρος.

Άρθρο 23

Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που απορρέουν από τις αρχές που διατυπώνονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαισίο, ερμηνεύονται σύμφωνα με τη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα Πρωτόκολλά της, στο μέτρο που υπάρχουν αντιστοιχίες ανάμεσα στα κείμενα αυτά.

ΜΕΡΟΣ IV

Άρθρο 24

- 1 Στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ανατίθεται η επίβλεψη της εφαρμογής από τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου.
- 2 Τα Μέρη που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης συμμετέχουν στο μηχανισμό εφαρμογής σύμφωνα με τους όρους που πρόκειται να καθορισθούν.

Άρθρο 25

- 1 Εντός προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου ως προς ένα Μέρος, αυτό διαβιβάζει στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης πλήρη ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που έχει λάβει προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή τις αρχές που διατυπώνονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαισίο.
- 2 Στη συνέχεια, κάθε Μέρος διαβιβάζει στον Γενικό Γραμματέα, περιοδικά και κάθε φορά που η Επιτροπή Υπουργών το ζητά, οποιαδήποτε άλλη πληροφορία σχετική με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου.
- 3 Ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει στην Επιτροπή Υπουργών κάθε πληροφορία που του κοινοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

- 1 Κατά την αξιολόγηση των μέτρων που έλαβε ένα Μέρος προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή τις αρχές που διατυπώνονται στην παρούσα Σύμβαση-πλαισίο, η Επιτροπή Υπουργών υποστηρίζεται από συμβουλευτική επιτροπή, τα μέλη της οποίας κατέχουν εγνωσμένη αρμοδιότητα στο πεδίο της προστασίας των εθνικών μειονοτήτων.

- 2 Η σύνθεση της συμβουλευτικής αυτής επιτροπής καθώς και οι διαδικασίες της καθορίζονται από την Επιτροπή Υπουργών εντός προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης πλαισίου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Άρθρο 27

Η παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έως την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της είναι επίσης ανοικτή για υπογραφή από οποιοδήποτε άλλο Κράτος προσκληθεί από την Επιτροπή Υπουργών. Η Σύμβαση-πλαίσιο υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα όργανα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 28

- 1 Η παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία δώδεκα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν από τη Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.
- 2 Για κάθε Κράτος μέλος που θα εκφράσει κατόπιν τη συγκατάθεσή του να δεσμευθεί από τη Σύμβαση-πλαίσιο, αυτή τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 29

- 1 Μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου και κατόπιν συνεννόησης με τα συμβαλλόμενα Κράτη, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί να καλέσει σε προσχώρηση στην παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο, με απόφαση που λαμβάνεται με την πλειοψη-

φία που προβλέπεται στο άρθρο 20δ του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης, κάθε Κράτος μη μέλος, το οποίο έχει κληθεί να υπογράψει τη Σύμβαση-πλαίσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27, αλλά δεν το έχει πράξει ακόμη, καθώς και κάθε άλλο τρίτο Κράτος.

- 2 Για κάθε Κράτος που προσχωρεί στη Σύμβαση-πλαίσιο, η Σύμβαση αυτή τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου προσχώρησης, στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 30

- 1 Κάθε Κράτος μπορεί, κατά την υπογραφή ή την κατάθεση του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του να ορίσει το έδαφος ή τα εδάφη των οποίων έχει τη διεθνή εκπροσώπηση όπου θα εφαρμόζεται η παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.
- 2 Κάθε Κράτος μπορεί στη συνέχεια, οποτεδήποτε, κατόπιν δίλωσης προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου σε οποιοδήποτε άλλο έδαφος ορίζεται στη δίλωση. Η Σύμβαση-πλαίσιο τίθεται σε ισχύ ως προς το έδαφος αυτό την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της δίλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.

- 3 Κάθε δίλωση που γίνεται δυνάμει των δύο προηγουμένων παραγράφων μπορεί να ανακαλείται όσον αφορά κάθε έδαφος που ορίζεται σε αυτή, κατόπιν κοινοποίησης στον Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 31

- 1 Κάθε Μέρος μπορεί οποτεδήποτε να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο, απευθύνοντας κοινοποίηση στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2 Η καταγγελία τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 32

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου, στα άλλα Κράτη που υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο και σε κάθε Κράτος που έχει προσχωρήσει σε αυτή:

- α. κάθε υπογραφή,
- β. την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης,
- γ. κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης-πλαισίου, σύμφωνα με τα άρθρα 28, 29 και 30 της Σύμβασης,
- δ. κάθε άλλη πράξη, κοινοποίηση ή ανακοίνωση που σχετίζεται με την παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογεγραμμένοι, νόμιμα εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτό, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.

Έγινε στο Στρασβούργο, την 1η Φεβρουαρίου 1995 στη γαλλική και στην αγγλική, κείμενα που έχουν εξίσου αυθεντική ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο το οποίο θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κοινοποιεί κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και σε κάθε Κράτος που καλείται να υπογράψει ή να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση-πλαίσιο.

